

A.W. Hins

Regelgeving en beleid

Als de publieke omroep programma's verspreidt op andere manieren dan via traditionele omroepzenders, leidt dat vaak tot conflicten. Een bekend voorbeeld is het programma 'Colorful Radio', een themakanaal voor jongeren dat via de kabel wordt uitgezonden. Commerciële omroepen menen dat sprake is van concurrentievervalsing, omdat de publieke omroep voor dit doel overheidsgeld mag gebruiken. Ook de Europese Commissie stelde zich in 2004 op het standpunt dat de Nederlandse overheid de publieke omroep te veel speelruimte laat. Inderdaad bepaalt de Mediawet in artikel 13c, derde lid, dat de publieke omroep haar vleugels mag uitslaan naar nieuwe media, al stelt artikel 55b van de Mediawet enige beperkingen. Het is gebruikelijk in dit verband te spreken van 'neventaken'. Deze worden onderscheiden van 'nevenactiviteiten', die niet behoren tot de publieke taak en daarom niet uit de omroepmiddelen worden bekostigd.

Bij koninklijk besluit van 28 september 2006 is een algemene maatregel van bestuur vastgesteld die nadere regels geeft voor neventaken. Dat is gebeurd door een nieuwe afdeling 5 toe te voegen aan het Mediabesluit. Jaarlijks zal de NOS als coördinator van de landelijke publieke omroep moeten motiveren waarom een voorgenomen neventaak wenselijk is. Daarna zal de minister al dan niet goedkeuring verlenen. Met deze regeling hoopt de regering tegemoet te komen aan de bezwaren van de Europese Commissie. Op 6 oktober 2006 is de wijziging van het Mediabesluit in werking getreden. Op dezelfde datum trad een wijziging van artikel 55b van de Mediawet in werking, waardoor het onderscheid tussen neventaken en nevenactiviteiten is aangescherpt (*Stb.* 2006, 447 en 448).

Wetsvoorstel 30571 voor een nieuwe Mediawet, dat werd ingediend vóór de kabinetscrisis van deze zomer, staat voorlopig in de ijskast (Katern 100, p. 5597-5598). De Tweede Kamer besloot op 31 augustus 2006 de behandeling aan te houden in afwachting van de verkiezingen en de daarop volgende kabinetsformatie. In een brief van 22 september 2006 zette de minister van OCW uiteen hoe zij wil handelen in de tussenliggende periode. Zij zal de erkenningen van de omroepverenigingen, die aflopen op 1 september 2008, verlengen met twee jaar. De wet van 12 mei 2005, *Stb.* 277 (Tijdelijke wet verkorting erkenningenduur publieke omroepen) biedt daarvoor een mogelijkheid. Achteraf blijkt deze wet volmaakt overbodig, want zonder deze wet zou de einddatum ook 1 september 2010 zijn geweest.

In dezelfde brief noemt de minister een drietal onderwerpen uit het omvangrijke wetsvoorstel 30571 waarbij haast geboden is. Zij zal voor deze onderwerpen een afzonderlijk wetsvoorstel maken dat na de kabinetsformatie snel kan worden afgehandeld (*Kamerstukken II*, 2006/07, 30571, nr. 5).

Eén van de genoemde prioriteiten betreft een versoepeling van het reclameregime voor Nederlandse commerciële omroepen. In het verleden heeft de Tweede Kamer er

in een motie op aangedrongen dat Nederlandse commerciële omroepen, zoals SBS en Talpa, dezelfde mogelijkheden zouden moeten hebben als hun concurrent RTL nu al heeft op grond van de Luxemburgse wetgeving. Zie Katern 98, p. 5456. Opmerkelijk is echter dat de Tweede Kamer een amendement van die strekking – op een ander wetsvoorstel – onlangs heeft verworpen (*Kamerstukken II*, 2005/06, 30402, nr. 12 en *Handelingen II*, 12 september 2006, p. 6430).

Over het kort geding van de Telegraaf c.s. tegen de Staat naar aanleiding van het afluisteren van twee journalisten (zie Katern 100, p. 5598) stelde de Tweede Kamercommissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een reeks vragen aan de regering. Bij brief van 6 juli 2006 heeft de minister van BZK deze beantwoord (*Kamerstukken II*, 2005/06, 29876, nr. 18).

Rechtspraak

Het Gerecht van Eerste Aanleg van de EU deed op 4 oktober 2006 uitspraak in de zaak Tillack tegen de Commissie. Tillack is een Duitse journalist, wonend in België, die op de hoogte bleek te zijn van vertrouwelijke documenten van het Europees Bureau voor Fraudebestrijding (OLAF). Dit bureau ressorteert onder de Commissie. Omdat de Commissie vermoedde dat Tillack een medewerker van OLAF had omgekocht nam zij contact op met gerechtelijke autoriteiten in België en Duitsland. Dit leidde tot een huiszoeking in de woning van Tillack te Brussel, die weinig opleverde. Had de Commissie onrechtmatig gehandeld door deze huiszoeking uit te lokken? Het GvEA ontwijkt de vraag door de verantwoordelijkheid voor de huiszoeking geheel te leggen bij de Belgische overheid (GvEA EU, zaak T-193/04, <http://curia.europa.eu>).

De wirwar van procedures rond het programma Colorful Radio kwam in eerdere katernen al uitgebreid aan de orde (zie Katern 92, p. 5068, Katern 93, p. 5140 en Katern 95, p. 5267). Is de uitzending daarvan een geoorloofde neventaak van de publieke omroep? Het civiele kort geding dat commerciële omroepen aanspanden tegen de publieke omroep is nu afgesloten met een arrest van de Hoge Raad. Zonder in te gaan op de inhoudelijke vraag verwerpt de Hoge Raad het cassatieberoep van de commerciële partijen NVCR c.s. Het Hof te Amsterdam mocht op grond van een belangenafweging besluiten geen uitzendverbod voor Colorful Radio op te leggen (HR 14 juli 2006, NVCR cs. vs. NOS en NPS, *LJN-nr.* AX5380).

Hierboven werd al even aandacht gegeven aan het kort geding van De Telegraaf c.s. tegen de Staat. De Vزر. Rb. 's-Gravenhage had op 21 juni 2006 geoordeeld dat de geheime dienst AIVD onrechtmatig handelde door de telefoon van twee journalisten af te tappen teneinde de identiteit van een 'lek' bij de AIVD te achterhalen. Er was sprake van een inbreuk op artikel 10 EVRM en het daarop gestoelde recht op bronbescherming, zo oordeelde de voorzieningenrechter. In hoger beroep is het Hof te 's Gravenhage terughoudender. Weliswaar is een verbod op zijn plaats, maar dat komt omdat de AIVD het afluisteren van de journalisten had moeten staken toen zich een alternatieve mogelijkheid om de informatie te achterhalen voordeed. Anders dan de

voorzieningenrechter oordeelt het Hof dus niet dat het af luisteren van de journalisten van meet af aan onrechtmatig was (Hof 's-Gravenhage 31 augustus 2006, *LJN-nr.* AY7004).

Literatuur

- P.B.C.D.F. van Sasse van Ysselt, 'Uitoefening van grondrechten als voorwaarde voor integratie in een democratische rechtsstaat', *NJCM-Bulletin* 2006, p. 654-663;
- M.S. Berger, 'Religieuze grenzen aan de vrijheid van meningsuiting', *NJCM-Bulletin* 2006, p. 664-675;
- H.U. Jessurun d'Oliveira, 'Publiceer conclusies parket Hoge Raad en wel meteen!', *NJB* 2006, p. 1628-1630;
- M.L.P. van Houten, 'Vrijheid van meningsuiting en de bescherming van gelovigen', *NJB* 2006, p. 1841-1842.